

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (femte avdelningen)
den 30 mars 2006 *

I mål T-367/03,

Yedaş Tarım ve Otomotiv Sanayi ve Ticaret AŞ, Ümraniye, Istanbul (Turkiet),
företrätt av advokaten R. Sinner, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska unionens råd, företrätt av M. Bishop och D. Canga Fano, båda i
egenskap av ombud,

och

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av G. Boudot och X. Lewis,
båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: engelska.

angående en talan om skadestånd för den skada som påstås ha orsakats av tillämpningen av förfarandena inom ramen för den tullunion som inrättats genom associeringsavtalet mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Turkiet samt dess tilläggsprotokoll liksom av beslut nr 1/95 av den 22 december 1995 fattat av associeringsrådet för EG och Turkiet om genomförande av den slutgiltiga fasen av tullunionen (EGT L 35, s. 1),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (femte avdelningen)

sammansatt av ordföranden M. Vilaras samt domarna F. Dehousse och D. Šváby,

justitiesekreterare: byrådirektören J. Plingers,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 8 september 2005,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser och omständigheterna i målet

- 1 Avtalet om upprättandet av en associering mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Turkiet (nedan kallat Ankara-avtalet) undertecknades i Ankara den 12 september 1963 av Republiken Turkiet å ena sidan och av gemenskapen och dess medlemsstater å den andra sidan. Den 23 december 1963 antog rådet beslut 64/732/EEG om slutande av Ankara-avtalet (EGT 217, 1964, s. 3685).

2 I artikel 2.1 i detta avtal föreskrivs följande:

”Avtalet syftar till att främja ett fortlöpande och väl avvägt stärkande av de ekonomiska och handelsmässiga förbindelserna mellan parterna med beaktande av nödvändigheten att säkerställa en snabb utveckling av Turkiets ekonomi och att höja sysselsättningsnivån samt förbättra levnadsvillkoren för det turkiska folket.”

3 Enligt artikel 2.3 i Ankara-avtalet följer att:

”Avtalet omfattar:

- a) en förberedande fas,
- b) en övergångsfas, och
- c) en slutfas.”

4 I artikel 3.1 i avtalet föreskrivs följande:

”Under den förberedande fasen skall Turkiet med gemenskapens hjälp stärka sin ekonomi för att kunna fullgöra de skyldigheter som ankommer på landet under övergångsfasen och slutfasen.

Villkoren för denna förberedande fas och särskilt för gemenskapens hjälp fastställs i det tillfälliga protokollet och i det finansiella protokollet, vilka är bilagda avtalet.”

- 5 I artikel 5 i Ankara-avtalet föreskrivs följande:

”Slutfasen grundar sig på tullunionen och innebär att samordningen av parternas ekonomiska politik förstärks.”

- 6 I artikel 6 i samma avtal föreskrivs följande:

”För att säkerställa associeringsordningens tillämpning och gradvisa utveckling, skall de avtalsslutande parterna sammanträda inom ett associeringsråd som verkar inom gränserna för de befogenheter som detta råd har enligt avtalet.”

- 7 Enligt artikel 30 i Ankara-avtalet följer slutligen:

”De protokoll som parterna kommer överens att bilägga avtalet skall anses utgöra en integrerad del av detta.”

- 8 Till Ankara-avtalet har bland annat protokoll nr 2, med rubriken Finansiellt protokoll bilagts, vars syfte är att föreskriva finansiella förfaranden för att främja en snabb utveckling av den turkiska ekonomin.

- 9 Den 23 november 1970 undertecknades ett tilläggsprotokoll (nedan kallat 1970 års tilläggsprotokoll) och ett andra finansiellt protokoll (EGT L 293, 1972, s. 4) som bilades Ankara-avtalet. Dessa protokoll trädde i kraft den 1 januari 1973. Ett tredje finansiellt protokoll undertecknades den 12 maj 1977 (EGT L 67, s. 14).
- 10 Den 22 december 1995 fattade associeringsrådet för EG och Turkiet beslut nr 1/95 om genomförande av den slutgiltiga fasen av tullunionen (EGT L 35, 1996, s. 1). Genom detta beslut inrättas en tullunion mellan gemenskapen och Turkiet för i princip samtliga varor som inte är jordbruksprodukter. I beslutet föreskrivs att tullar och avgifter med motsvarande verkan skall avskaffas, liksom att kvantitativa restriktioner och åtgärder med motsvarande verkan skall avskaffas.
- 11 Bolaget Yedaş Tarım ve Otomotiv Sanayi ve Ticaret AŞ (nedan kallat Yedaş Tarım) är en juridisk person bildad i enlighet med turkisk rätt. Bolagets verksamhet består av import och tillverkning av kullager, liksom av import av kedjehus och remmar, att användas som reservdelar för bland annat jordbruksutrustning och utrustning för bilindustrin.

Förfarandet

- 12 Sökanden har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 2 december 2003.

- 13 Genom separata skrivelser som inkom till förstainstansrättens kansli den 19 respektive den 26 mars 2004 har kommissionen och rådet gjort invändningar om rättegångshinder med stöd av artikel 114 i förstainstansrättens rättegångsregler avseende förevarande talan. Svaranden yttrade sig över invändningarna den 17 maj 2004. Genom beslut av förstainstansrätten av den 19 januari 2005 fastställdes att invändningarna skulle prövas samtidigt med målet i sak och att beslut om rättegångskostnader skulle meddelas senare.
- 14 Med tillämpning av artikel 47.1 i förstainstansrättens rättegångsregler fann förstainstansrätten (femte avdelningen) att ytterligare skriftväxling inte var nödvändig.
- 15 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (femte avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet.
- 16 Sökanden begärde i en skrivelse som inkom till förstainstansrättens kansli den 18 juli 2005 att en sakkunnig skulle utses vid behov.
- 17 Vid den muntliga förhandlingen den 8 september 2005 utvecklade parterna sin talan och besvarade förstainstansrättens muntliga frågor. Vid detta tillfälle yttrade sig svarandena över begäran om att en sakkunnig skulle utses.

Parternas yrkanden

- 18 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— förplikta svarandena att ersätta den skada som sökanden har lidit, och

— förplikta svarandena att ersätta rättegångskostnaderna.

19 Kommissionen och rådet har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan, och

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

Parternas argument

20 Sökanden har gjort gällande att de förluster som bolaget har lidit beror på gemenskapens sätt att genomföra den tullunion som inrättades genom beslut nr 1/95. Sökanden har inledningsvis klandrat svarandena för att ha underlåtit att bevilja finansiellt stöd, vilket sökanden anser bero på att Grekland motsatt sig detta. Sökanden har i detta avseende understrukit att gemenskapen skall hållas ansvarig eftersom den inte har vidtagit åtgärder mot Grekland på grund av Greklands hållning. Sökanden har sedan ifrågasatt följderna av de avtal som gemenskapen har ingått med tredjeland. Sökanden har än en gång framhållit att kommissionen har avstått från att vidta vissa åtgärder inom det institutionella området. Republiken Turkiet har utestängts från diskussioner om den gemensamma handelspolitiken bland annat inom områden som är direkt knutna till tullunionen. De turkiska myndigheterna har till exempel inte fått delta i den särskilda kommitté som

inrättades genom artikel 133 EG. Sökanden har slutligen framhållit att kommissionen har underlåtit att bistå Republiken Turkiet med rådgivning och att den har underlåtit att motsätta sig förfaranden som strider mot utvecklingen av en sund konkurrens inom tullunionen.

- 21 Vid den muntliga förhandlingen har sökanden vidare i sak framhållit att den inte påstår att skadan vållats av att beslut nr 1/95 har antagits eller att andra rättsakter har antagits av institutionerna, utan att skadan beror på sättet på vilket detta beslut har genomförts av svarandena. Sökanden har dessutom framhållit att skadan vållats av att svarandena har underlåtit att agera. Förstainstansrätten noterade detta i förhandlingsprotokollet.
- 22 Sökanden har av artiklarna 2.1, 3.1 första stycket och artikel 6 i Ankara-avtalet dragit slutsatsen att det ovannämnda beteendet är rättsstridigt. Sökanden har också åberopat det finansiella protokollet som är bilagt Ankara-avtalet liksom senare tilläggsprotokoll. Dessa texter skall anses som gemenskapens sekundärrättsakter enligt artikel 310 EG. Sökanden har även framhållit att gemenskapen inte har uppfyllt sitt åtagande att bidra med ett ekonomiskt stöd om 2,5 miljarder euro till Turkiet. Detta åtagande gjordes vid associeringsrådet för EG och Turkiets möte då beslut nr 1/95 fattades och bilades detta i form av en ensidig förklaring. Sökanden har slutligen framhållit att det inom ramen för Europa–Medelhavssamarbetet förekommer bidragslöften som inte har infriats liksom svårigheter att beviljas subventioner.
- 23 Avseende orsakssambandet mellan den skada som sökanden har lidit och de fel som gemenskapen har begått, har sökanden först framhållit att tullunionen har haft en negativ inverkan på den turkiska ekonomin i sin helhet.

- 24 Vad närmare gäller sökanden har bolaget vidare anfört att det år 1990 beslutade att investera i kullagerproduktion eftersom den nationella produktionen dels främjades av bidrag och särskilda bistånd, dels skyddades av en särskild tulltaxa. Sökanden har tillagt att det vid den tidpunkten inte kunde förutses att Republiken Turkiet skulle delta i en tullunion med gemenskapen innan tio år förflutit. Sökandens produktionsenhet påbörjade sin verksamhet år 1993. Till följd av tullunionens ikraftträdande den 1 januari 1996 avskaffades emellertid alla avgifter och alla tullar, liksom övriga pålagor som import av kullager och kedjehus belades med. Den turkiska marknaden fylldes därför av importerade produkter av hög kvalitet från gemenskapens medlemsstater och av billiga produkter av sämre kvalitet från Fjärran Östern. Sökandens produktionsavdelning för kullager har därför lidit skada under perioden från år 1996 till år 2003. Sökanden har vidare framhållit att på grund av tullarnas avskaffande den 1 januari 1996 fick tullunionen en negativ effekt på bolagets handelsavdelnings importverksamhet, på så sätt att dess försäljning av importerade varor minskade på grund av den ökade konkurrensen.
- 25 Sökanden har grundat sig på en räkenskaps- och finansrapport och i sin ansökan gjort gällande att bolaget har lidit skada uppskattad till 1 200 000 euro. I sitt yttrande över svarandenas invändningar om rättegångshinder har sökanden emellertid yrkat att de sistnämnda skall förpliktas erlagga ett belopp utgörande 4 578 518 euro till sökanden.
- 26 Svarandena har i första hand framställt tre invändningar om rättegångshinder. De har framhållit att sökanden har begärt skadestånd för en skada som sökanden har lidit till följd av beslut nr 1/95. Varken kommissionen eller rådet har emellertid antagit denna rättsakt, varför den inte kan utgöra grund för en mot dem riktad skadeståndstalan. De har också anfört att sökandens talan är preskriberad i enlighet med artikel 46 i domstolens stadga. De har slutligen gjort gällande att ansökan är vag och att den inte uppfyller villkoren i artikel 44.1 i rättegångsreglerna.

- 27 Svarandena har i andra hand, avseende prövningen i sak, bestritt att gemenskapens inställning har kunnat medföra den skada som sökanden har åberopat. Rådet har särskilt tillbakavisat påståendena om att det finansiella stödet som Turkiet beviljats är bristfälligt. Kommissionen har framhållit att omständigheten att samråd inte skett med Turkiet beträffande nedsättning eller avskaffande av tullar för varor som importeras från tredjeland inte innebär att de bestämmelser som sökanden nämner åsidosätts. I vart fall kan inte någon ekonomisk aktör göra anspråk på äganderätten till en del av en marknad som tidigare skyddades av tullar och andra barriärer när dessa avskaffas. En sådan marknadsandel utgör endast en tillfällig ekonomisk position som kan förändras på grund av att omständigheterna förändras. Svarandena har även anfört att ansökan inte innehåller några uppgifter som styrker att det finns ett orsakssamband mellan det rättsstridiga beteendet och den påstådda skadan. De har slutligen bestritt den sistnämnda skadan.

Förstainstansrättens bedömning

Inledande synpunkter

- 28 Det följer av sökandens förklaringar vid den muntliga förhandlingen (se punkt 21 ovan) att de argument som sökanden har framfört i sina skrivelser om den påstådda rättsstridigheten avseende beslut nr 1/95 eller en rättsakt från kommissionen eller rådet skall lämnas utan avseende.
- 29 Det finns därmed inte heller någon anledning att pröva de invändningar om rättegångshinder som svarandena har framställt avseende detta besluts beskaffenhet.

- 30 Det ankommer vidare på förstainstansrätten att bedöma om kravet på en god rättskipning motiverar att talan skall ogillas, utan att de invändningar om rättegångshinder som svarandena har framställt prövas (domstolens dom av den 26 februari 2002 i mål C-23/00 P, rådet mot Boehringer, REG 2002, s. I-1873, punkt 52). Med hänsyn till omständigheterna i detta fall anser förstainstansrätten att det saknas anledning att pröva huruvida det föreligger rättegångshinder på grund av att talan är preskriberad.
- 31 Enligt artikel 21 i domstolens stadga, som är tillämplig på förfarandet vid förstainstansrätten i enlighet med artikel 53 första stycket i samma stadga, och artikel 44.1 c i förstainstansrättens rättegångsregler, gäller slutligen att en ansökan skall innehålla uppgifter om föremålet för talan/tvisteföremålet samt en kortfattad framställning av grunderna för denna. Dessa uppgifter skall vara tillräckligt klara och precisa för att svaranden skall kunna förbereda sitt försvar och förstainstansrätten kunna pröva talan, i förekommande fall utan att ha tillgång till andra uppgifter. För att garantera rättssäkerheten och en god rättskipning krävs, för att en talan skall kunna tas upp till sakprövning, att de väsentligaste faktiska och rättsliga omständigheterna som talan grundas på åtminstone kortfattat men på ett konsekvent och begripligt sätt framgår av innehållet i själva ansökan (se förstainstansrättens dom av den 6 maj 1997 i mål T-195/95, Guérin automobiles mot kommissionen, REG 1997, s. II-679, punkt 20 och där angiven rättspraxis).
- 32 För att uppfylla dessa krav skall en ansökan med yrkande om ersättning för skada som påstås ha vållats av en gemenskapsinstitution innehålla uppgifter som gör det möjligt att fastställa det agerande som läggs institutionen till last, skälen till att sökanden anser att det finns ett orsakssamband mellan agerandet och den skada som sökanden säger sig ha lidit samt arten och omfattningen av denna skada (se förstainstansrättens dom av den 3 februari 2005 i mål T-19/01, Chiquita Brands m.fl. mot kommissionen, REG 2005, s. II-315, p. 65 och där angiven rättspraxis).
- 33 Det följer emellertid av punkt 22 och följande punkter ovan att det stora antalet argument som sökanden har gjort gällande i sina inlagor och sättet på vilket de har lagts fram hindrar att talan avvisas i sin helhet.

Villkoren för skadeståndsansvar

- 34 Det följer av fast rättspraxis att det, för att gemenskapens utomobligatoriska skadeståndsansvar i den mening som avses i artikel 288 andra stycket EG skall aktualiseras, krävs att tre förutsättningar är uppfyllda, nämligen att det beteende som den berörda institutionen klandras för är rättsstridigt, att det verkligen föreligger en skada och att det finns ett orsakssamband mellan detta beteende och den åberopade skadan (domstolens dom av den 29 september 1982, i mål 26/81, *Oleifici Mediterranei mot EEG*, REG 1982, s. 3057, punkt 16, förstainstansrättens dom av den 11 juli 1996 i mål T-175/94, *International Procurement Services mot kommissionen*, REG 1996, s. II-729, punkt 44, och av den 16 mars 2005 i mål T-83/02, *EnBW Kernkraft mot kommissionen*, REG 2005, s. II-913, punkt 84).

— Svarandenas påstått rättsstridiga handlande

- 35 Vad gäller det första av de ovannämnda villkoren krävs det, enligt fast rättspraxis, att det är fråga om en tillräckligt klar överträdelse av en rättsregel som har till syfte att ge enskilda rättigheter (domstolens dom av den 5 mars 1996 i de förenade målen C-46/93 och C-48/93, *Brasserie du Pêcheur och Factortame*, REG 1996, s. I-1029, punkt 51, av den 4 juli 2000 i mål C-352/98 P, *Bergaderm och Goupil mot kommissionen*, REG 2000, s. I-5291, punkt 42, av den 10 december 2002 i mål C-312/00 P, *kommissionen mot Camar och Tico*, REG 2002, s. I-11355, punkt 53, av den 10 juli 2003 i mål C-472/00 P, *kommissionen mot Fresh Marine*, REG 2003, s. I-7541, punkt 25, och domen i det ovan i punkt 34 nämnda målet *EnBW Kernkraft mot kommissionen*, punkt 87).
- 36 I förevarande fall har Yedaş Tarim anfört att gemenskapen genom bristande finansiellt stöd och passivitet har åsidosatt, i första hand artiklarna 2.1, 3.1 första stycket och artikel 6 i Ankara-avtalet, i andra hand de finansiella protokollen, i tredje hand 1970 års tilläggsprotokoll, i fjärde hand kommissionens åtagande i samband med antagandet av beslut nr 1/95 att erlagga 2,5 miljarder euro till Turkiet och i femte hand andra bidragslöften som undertecknades inom ramen för Europa-Medelhavssamarbetet.

37 Ankara-avtalet och de ovannämnda protokollen utgör internationella avtal som har ingåtts av gemenskapen och medlemsstaterna med ett tredjeland.

38 I enlighet med artikel 300.7 EG blir gemenskapens institutioner och medlemsstaterna bundna av sådana avtal. Bestämmelserna i sådana avtal utgör från och med dagen då de träder i kraft en integrerad del av gemenskapens rättsordning (domstolens dom av den 30 april 1974 i mål 181/73, Haegeman, REG 1974, s. 449, punkt 5, svensk specialutgåva, volym 2, s. 281, och av den 30 september 1987 i mål 12/86, Demirel, REG 1987, s. 3719, punkt 7, svensk specialutgåva, volym 9, s. 175). Verkningarna inom gemenskapen av sådana avtal kan emellertid inte fastställas utan att hänsyn tas till de ifrågavarande bestämmelsernas internationella ursprung (domstolens dom av den 26 oktober 1982 i mål 104/81, Kupferberg, REG 1982, s. 3641, punkt 17; svensk specialutgåva, volym 6, s. 531).

39 För att bestämma om sökanden kan åberopa vissa bestämmelser i de ovannämnda avtalen till stöd för att det beteende som institutionerna klandras för är rättsstridigt, skall det undersökas om dessa bestämmelser kan anses vara direkt tillämpliga. I detta avseende har domstolen i domen i det ovannämnda målet Demirel (punkt 14) fastslagit att en bestämmelse i ett avtal som gemenskapen har ingått med tredjeland skall anses direkt tillämplig om den, med hänsyn till dess ordalydelse samt till avtalets syfte och art, innebär en klar och precis skyldighet vars fullgörande eller verkningar inte är beroende av utfärdandet av ytterligare rättsakter.

40 Domstolen fortsatte enligt följande (domen i det ovannämnda målet Demirel, punkt 16):

”[Ankara-] [a]vtalets struktur och innehåll karaktäriseras av att det i allmänna ordalag anger målen för associeringen och fastställer riktlinjer för hur dessa mål skall förverkligas, utan att innehålla några konkreta regler för hur detta förverkligande skall uppnås. Endast såvitt gäller vissa bestämda frågor innehåller de till avtalet bilagda protokollen, som nu ersatts av tilläggsprotokollet, detaljerade regler.”

- 41 Med beaktande av Ankara-avtalets art och systematik ingår det följaktligen i princip inte i de bestämmelser i förhållande till vilka rätten prövar gemenskapsinstitutionernas rättsakters laglighet.
- 42 I synnerhet i artikel 2.1 i det nämnda avtalet föreskrivs i allmänna ordalag Ankara-avtalets målsättning, som består i att stärka de ekonomiska och handelsmässiga förbindelserna mellan Turkiet och gemenskapen. I målsättningen nämns även två allmänna riktlinjer, nämligen att detta stärkande är av fortlöpande och väl avvägd karaktär och att den snabba utvecklingen av Turkiets ekonomi skall beaktas liksom att sysselsättningsnivån skall höjas samt levnadsvillkoren för det turkiska folket förbättras. Av detta följer att bestämmelsen har programkaraktär. Den är inte tillräckligt tydlig och ovillkorlig och det krävs att ytterligare rättsakter antas för att den skall kunna genomföras eller få verkan, vilket utesluter att den kan tillämpas direkt på sökandens situation. Dessutom är dess målsättning inte att tillerkänna enskilda rättigheter.
- 43 Detsamma gäller för artikel 3.1 i Ankara-avtalet, i vilken målsättningen för den förberedande fasen i associeringen mellan Turkiet och gemenskapen anges i första stycket i allmänna ordalag. I artikel 3.1 andra stycket i Ankara-avtalet hänvisas till de bilagda protokollen avseende fastställande av villkoren för denna fas. Denna fas var för övrigt endast den första av tre faser som föreskrevs i avtalet och avslutades när 1970 års tilläggsprotokoll trädde i kraft.
- 44 Samma slutsats kan dras avseende artikel 6 i det nämnda avtalet som är en institutionell bestämmelse genom vilken associeringsrådet inrättas.
- 45 Sökanden åberopar dessutom det finansiella protokoll som har bilagts Ankara-avtalet utan att närmare ange vilka bestämmelser som har åsidosatts. För att talan skall tas upp till sakprövning i enlighet med artikel 44.1 c i rättegångsreglerna, skall det framgå av en ansökan i vilken ett påstående om rättsstridighet framställs vilket

det rättsstridiga beteendet är. Detta krav förstärks ytterligare i förevarande fall av omständigheten att direkt tillämplighet inte kan bedömas i sin helhet utan att det krävs att de aktuella bestämmelserna undersöks i varje enskilt fall med avseende på deras art, systematik och ordalydelse (domstolens dom av den 4 december 1974 i mål 41/74, Van Duyn, REG 1974, s. 1337, punkt 12; svensk specialutgåva, volym 2, s. 389). Av detta följer att eftersom det inte framgår exakt vilken bestämmelse som har åsidosatts kan de argument som sökanden härleder från det ovannämnda finansiella protokollet inte tas upp till sakprövning. Yedaş Tarim hänvisar också till andra finansiella protokoll. Om det antas att bolaget hänvisar till de finansiella protokollen av den 23 november 1970 och av den 12 maj 1977, måste emellertid samma slutsats dras beträffande dessa. I vart fall har sökanden vid den muntliga förhandlingen uppgivit att inget av de investeringsprojekt som sökanden har framlagt inom ramen för de aktuella protokollen har avvisats, vilket förstainstansrätten noterade i förhandlingsprotokollet.

⁴⁶ Sökanden har vidare ansett att gemenskapen har åsidosatt ordalydelsen i en ensidig förklaring i vilken gemenskapen skulle ha förbundet sig, vid antagandet av beslut nr 1/95, att bevilja Turkiet ett finansiellt stöd på 2,5 miljarder euro. En sådan förklaring återfinns emellertid inte bland gemenskapens förklaringar som har bilagts beslut nr 1/95. Under dessa omständigheter är Yedaş Tarims påstående inte tillräckligt tydligt för att kunna tas upp till sakprövning i enlighet med artikel 44.1 c i rättegångsreglerna. Sökanden har dessutom inte visat att denna förklaring skulle ha rättslig relevans. I enlighet med ordalydelsen i själva ansökan skulle det aktuella stödet vidare ha beviljats den turkiska staten, varför det inte kan ha skapat några rättigheter för enskilda.

⁴⁷ Sökanden har även nämnt bidragslöften som inte har infriats inom ramen för ett särskilt åtgärdsprogram, makroekonomiskt bistånd och en fond för administrativt samarbete. Dessa påståenden är emellertid inte tillräckligt tydliga för att i första hand med säkerhet identifiera det ifrågasatta handlandet och för att i andra hand bedöma huruvida det eventuellt är rättsstridigt. I vart fall visar inte sökanden på vilket sätt enskilda skulle erhålla rättigheter på grund av dessa löften.

- 48 Sökanden har slutligen hänvisat till svårigheter och problem som har uppkommit inom ramen för Europa–Medelhavssamarbetet. Sökanden har emellertid inte åberopat några omständigheter till stöd för detta och har inte heller uppgett på vilket sätt de skulle visa på ett rättsstridigt handlande från svarandenas sida.
- 49 Yedaş Tarim grundar även sin talan på 1970 års tilläggsprotokoll och närmare bestämt på omständigheten att det föreskrivs ”ömsesidiga och välavvägda skyldigheter” mellan parterna. Detta krav återfinns emellertid endast i det nämnda protokollets ingress och har följaktligen ingen självständig rättslig relevans. I sak följer dock detta krav av artikel 2.1 i Ankara-avtalet. I punkt 42 ovan har emellertid framkommit att bestämmelsen har programkaraktär och att den därför inte är direkt tillämplig.
- 50 Oberoende av de ovanstående övervägandena anser förstainstansrätten att gemenskapen inte kan lastas för påstått bristande finansiellt stöd till Turkiet då denna brist enligt sökanden beror på att en medlemsstat har motsatt sig detta.
- 51 Vad gäller anmärkningen att gemenskapen inte har vidtagit åtgärder i förhållande till denna medlemsstat på grund av statens inställning, skall det erinras om att även om den sistnämnda inställningen skulle anses kunna utgöra ett fördragsbrott, var kommissionen inte tvungen att väcka talan om fördragsbrott enligt artikel 226 EG. Kommissionens underlåtenhet att inleda ett sådant förfarande kan under inga omständigheter anses rättsstridigt, varför denna omständighet inte kan utlösa gemenskapens utomobligatoriska skadeståndsansvar (förstainstansrättens beslut av den 14 januari 2004 i mål T-202/02, Makedoniko Metro och Michaniki AE mot kommissionen, REG 2004, s. II-181, punkt 43, och där angiven rättspraxis).

- 52 Sökanden har vidare anfört att den har lidit skada på grund av de avtal som gemenskapen har slutit med tredjeland. Då sökanden å ena sidan tydliggjorde vid den muntliga förhandlingen (se punkt 21 ovan) att den inte ifrågasätter gemenskapens officiella rättsakter och då den, å andra sidan fortsätter att kritisera dessa avtal kan det konstateras att sökanden antingen har antagit en motsägelsefull ståndpunkt som rätten inte kan ta ställning till, eller att den anmärker på att kommissionen inte tillräckligt har beaktat den turkiska statens intressen när dessa avtal ingicks. Vad gäller detta sistnämnda antagande anser rätten att ansökan är otydlig och fastslår att det inte i densamma anges vilka av gemenskapens tillkortakommanden som konkret skulle ha påverkat sökandens verksamhet. En ansökan om ersättning för skada som har vållats av en gemenskapsinstitution skall för att uppfylla kraven i artikel 44.1 c i rättegångsreglerna, såsom den tolkas i den rättspraxis som det erinras om i punkt 32 ovan, innehålla uppgifter som gör det möjligt att identifiera det beteende som läggs den berörda institutionen till last. Av detta följer att förevarande anmärkning inte kan tas upp till sakprövning.
- 53 Argumentet som det erinrades om vid den muntliga förhandlingen, enligt vilket Turkiet skulle ha uteslutits från diskussionerna om den gemensamma handelspolitiken särskilt inom områden som är direkt kopplade till tullunionen, är behäftat med samma inkonsekvenser och otydligheter. Det enda argumentet som är tillräckligt tydligt för att kunna tas upp till sakprövning är kritiken avseende att Turkiet inte skulle ha fått delta i den särskilda kommitté som inrättades genom artikel 133 EG. Om det antas att den sistnämnda kritiken skall tolkas som en anmärkning att gemenskapen har underlåtit att erbjuda Turkiet att delta i denna kommitté skall det uppmärksammas att ett sådant deltagande i denna kommitté från Turkiets sida inte utgör en rättighet för sökanden.
- 54 Sökanden har slutligen anfört att kommissionen har misslyckats i sin roll som Turkiets rådgivare och med att övervaka hur tullunionen tillämpas för att kunna motsätta sig all verksamhet som utgör hinder för utvecklingen av en sund konkurrens. Denna anmärkning är emellertid också för vag för att kunna utgöra grund för en skadeståndstalan. Sökanden åberopar endast en rad förhållningssätt som kommissionen har haft inom olika branscher men hänvisar inte till någon exakt omständighet som har samband med sökandens verksamhet i sin inläga.

- 55 Rätten påminner slutligen om, alltjämt avseende villkoret att det påtalade beteendet är rättsstridigt, att om inte utrymmet för skönsmässig bedömning i hög grad är begränsat eller till och med obefintligt är kravet på att åsidosättandet av rättsregeln skall vara tillräckligt klart endast uppfyllt om den berörda gemenskapsinstitutionen på ett uppenbart och allvarligt sätt har överskridit gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning (domen i det i punkt 35 ovannämnda målet kommissionen mot Camar och Tico, punkt 54, förstainstansrättens dom av den 12 juli 2001 i de förenade målen T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 och T-225/99, Comafrika och Dole Fresh Fruit Europe mot kommissionen, REG 2001, s. II-1975, punkt 134, och domen i det i punkt 34 ovannämnda målet EnBW Kernkraft mot kommissionen, punkt 87).
- 56 I förevarande fall har sökanden emellertid inte visat att gemenskapen har överskridit gränserna för det stora utrymme för skönsmässig bedömning som den förfogar över avseende beviljande av finansiellt stöd. Detta är än mindre visat då Yedaş Tarim självt har medgett att gemenskapen har beviljat Turkiet olika bidrag och då rådet har hänvisat till flera finansiella instrument som är till förmån för Turkiet. Det har heller inte visats att gemenskapen har gått över de nämnda gränserna vid ingående av avtal med tredjeland, genom att inte göra Turkiet delaktig i utarbetande av handlingsprogram eller i bedömningen av vad tullunionen och utvecklingen av konkurrensen kräver.

— Orsakssambandet

- 57 Vad avser det tredje villkoret som avses i punkt 34 ovan följer det av rättspraxis att det, för att gemenskapens utomobligatoriska skadeståndsansvar skall inträda, krävs att den som begär skadestånd bland annat visar att det finns ett direkt orsakssamband mellan det skadevällande beteendet och den åberopade skadan (domarna i de i punkt 35 ovannämnda målen Brasserie du Pêcheur och Factortame, punkt 51, Bergaderm och Goupil mot kommissionen, punkterna 41–42 och kommissionen mot Camar och Tico, punkt 53). Det är vidare sökanden som har bevisbördan för att det föreligger ett sådant direkt orsakssamband (förstainstansrättens dom av den 18 september 1995 i mål T-168/94, Blackspur m.fl. mot rådet och kommissionen, REG 1995, s. II-2627, punkt 40, och av den 17 december 2003 i mål T-146/01, DLD Trading mot rådet, REG 2003, s. II-6005, punkt 73).

- 58 I förevarande fall kan den påstådda makroekonomiska obalansen som skulle bero på bristande finansiellt stöd till den turkiska staten inom ramen för tullunionen inte anses visa på ett sådant direkt orsakssamband mellan denna brist och sökandens enskilda situation. Sökanden har heller inte visat något direkt orsakssamband mellan å ena sidan bolagets påstådda förluster och å andra sidan gemenskapens underlåtande att låta Turkiet delta i diskussioner avseende vilka åtgärder som skall vidtas inom de områden som har ett samband med tullunionen, gemenskapens eventuellt bristfälliga rådgivning samt dess bristande övervakande av konkurrensen. På samma sätt förefaller de förklaringar som sökanden ägnar branschen för handvävda mattor, export av teveapparater, jordbrukssektorn och särskilt fikon, hassel- och pistagenötter, liksom textil- och klädesbranschen inte ha något samband med bolagets verksamhetsföremål (se punkt 11 ovan).
- 59 Omständigheten att tullunionens ikraftträdande ungefärligen råkar sammanfalla med sökandens minskade vinst räcker inte heller för att fastställa ett direkt samband mellan de omständigheter som det har anmärkts på och den påstådda skadan. Andra avgörande faktorer har kunnat komma emellan såsom den turkiska marknadens struktur, omständigheten att Yedaş Tarims konkurrenter på de olika berörda marknaderna har anpassat sig, förändringar av den nationella valutans penningvärde samt att Turkiet har ingått andra handelsavtal.
- 60 Sökanden framhåller vidare att de svårigheter som bolagets produktionsenhet för kullager genomgår är så allvarliga att endast resultaten från bolagets importenhet för kullager, kedjehus och remmar hindrar bolaget från att lägga ned verksamheten. Sökanden har emellertid framhållit att den har påbörjat tillverkningen av kullager år 1993 genom att spekulera i att tullbarriärerna och de offentliga stöden skulle behållas, trots att en tullunion sedan den 12 september 1963, dagen då Ankara-avtalet undertecknades, planerades att bildas. I 1970 års tilläggsprotokoll upprättades dessutom en tidsplan som skulle följas under en övergångsperiod utgörande 22 år, innan tullunionen skulle träda i kraft. Trots de förseningar som övergången till denna fas har orsakat, beror de svårigheter som sökandens produktionsenhet har råkat ut för följaktligen på risken som bolaget självt ansåg att det kunde ta, genom

att räkna med att en situation som Turkiet självt ville förändra skulle bestå. Genom detta agerande är det sökanden själv som har orsakat sin skada, vilket bryter orsakssambandet mellan förseelsen och den nämnda skadan.

- 61 Det följer av det ovanstående att det inte finns något orsakssamband mellan det påtalade beteendet och den återopade skadan.

Sammanfattning

- 62 I enlighet med rättspraxis skall talan, om ett av villkoren för gemenskapens utomobligatoriska skadeståndsansvar som uppräknas i punkt 34 ovan inte är uppfyllt, ogillas i sin helhet, utan att det är nödvändigt att pröva de andra villkoren för nämnda ansvar (domstolens dom av den 15 september 1994 i mål C-146/91, KYDEP mot rådet och kommissionen, REG 1994, s. I-4199, punkt 81, förstainstansrättens dom av den 20 februari 2002 i mål T-170/00, Förde-Reederei mot rådet och kommissionen, REG 2002, s. II-515, punkt 37, av den 19 mars 2003 i mål T-273/01, Innova Privat Akademie mot kommissionen, REG 2003, s. II-1093, punkt 23, och domen i det i punkt 34 ovannämnda målet EnBW Kernkraft mot kommissionen, punkt 85). I förevarande fall har det emellertid konstaterats att ansökan inte uppfyller två av dessa ovannämnda villkor.
- 63 Av detta följer att förevarande talan skall ogillas utan att det är nödvändigt att pröva svarandenas invändningar om rättegångshinder enligt artikel 46 i domstolens stadga eller bevilja de åtgärder för bevisupptagning som sökanden har anhållit om.

Rättegångskostnader

⁶⁴ Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Svarandena har yrkat att sökanden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom sökanden har tappat målet, skall svarandenas yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (femte avdelningen)

följande:

- 1) **Talan ogillas.**
- 2) **Sökanden skall ersätta rättegångskostnaderna.**

Vilaras

Dehousse

Šváby

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 30 mars 2006.

E. Coulon

M. Vilaras

Justitiesekreterare

Ordförande